

בו, בודאי אין הטומאה חלה כלל, ולכן הביאו את ראיתם משם.

אלא שמע מינה שלדעת רבי אליעזר לא חיילין הנדרים כלל, ולכן הביאו חכמים ראייה כנגדו מהקל וחומר הזה.

ע-א אומא סיפא, — ומקשינן על ראייה זו, שמהסיפא של הברייתא ישנה ראייה הפוכה:

אמרו לו לרבי אליעזר — הקשו חכמים על דברי רבי אליעזר, שהוכיח במשנה שאפשר להפר לפני שנדרה מכך שאפשר להפר לאחר שכבר נדרה:

וכי תוכיח גם מכך שאם מצינו שמטבילין כלי טמא כדי ליטהר, יטבילו אף כלי טהור שלכשיטמא אז, תועיל טבילתו עתה ליטהר? והלא אין הדין כך ולא מועילה טבילה לכלי טהור אלא רק לטהר כלים טמאים.

ונמצינו למידים, שאין להוכיח מכך שאפשר לבטל דבר שכבר חל על כך שיהא אפשר לבטל דבר שעדיין לא חל.

ומוכיחה הגמרא מדברי הסיפא, ראייה הפוכה לספק דידן.

חזינן מקושית חכמים על רבי אליעזר, שלדעת רבי אליעזר היה צריך להיות הדין שתועיל טבילה אף לכלי טהור כדי לטהרו מטומאה עתידית.

ומשמע מלשון הברייתא "לכשיטמא — ליטהר", שאף אילו היתה מועילה טבילה על כלי טהור, היה הכלי נטמא ואחר כך נטהר. ואם כן, שמע מינה שלדברי רבי אליעזר

חיילין הנדרים לאחר ההפרה ואחר כך בטילים.

ונמצא שדברי הברייתא סותרים מהרישא לסיפא.

אמרי [מתרצים בני הישיבה את סתירת הברייתא]:

רבנן, לא קיימי להון בטעמיה דרבי אליעזר [לא ידעו מהי שיטת רבי אליעזר].

והכי קאמרי ליה: מאי פבירא לך?

הקשו לו, ממה נפשך:

אי פבירא לך דחיילין הנדרים ובטלין מיד, תהוי כלי תיובתך — יהיה קשה על דבריך מטבילת כלים.

ואי לא פבירא לך דחיילין — ואם אתה סובר שאין חלים הנדרים כלל, תהוי מקוה תיובתך — יהיה קשה על דבריך ממקוה.

ולפיכך אין ראייה לספק שהסתפקנו בו מדברי חכמים.

ופשטינן מברייתא.

תא שמע:

אמר להם רבי אליעזר לחכמים [הוכיח להם דאמרינן קל וחומר כזה].

הרי הדין הוא שאם נגעה טומאה בזרע הזרוע באדמה, לא נטמא הזרע, ודורשים דין זה מקל וחומר.

שמטהרת טמאים כל שכן שתועיל אף לטהורים שנגעו בטומאה בתוך המקוה.

ושאני הכא, דאמר קרא "אישה יקימנו ואישה יפרנו".

ודרשינן מהא שהקיש הכתוב הפרה להקמה:

את שבא לכלל הקם — בא לכלל הפר. רק נדר שחל, והינו בר קיום, הרי הוא בר הפרה.

אבל נדר שלא בא לכלל הקם — לא בא לכלל הפר. נדר שאינו בר הקמה כיון שעדיין לא חל, אינו בר הפרה.

וכמו כן במקוה, לא אמרינן קל וחומר. כי גם שם לומדים מדברי הכתוב שאין הטבילה של כלי טהור במקוה יכולה להצילו מפני הטומאה בעתיד [ונוגע בנבלתם יטמא].

וכן באדם שמציל על טהרה בלועה, לומדים מן הכתוב הזה.

וזו היתה קושייתם של חכמים על רבי אליעזר, שבמקום שיש לנו פסוק, בא הכתוב ומוציא מקל וחומר, והוא הדין לגבי הפרת נדרים, בא הכתוב "אישה יפרנו", ומוציא מידי הקל וחומר. ר"ן

מתניתין:

הפרת נדרים — כל היום.

כל אותו יום ששמע בו הבעל או האב את הנדר, ביכולתו להפר אותו, עד לערב. וסובר התנא של משנתנו שהפרת נדרים היא באותו היום שנדרה, ולא בפרק הזמן של "מעת לעת".

ומה זרעים טמאים שנטמאו קודם זריעתם, דינם הוא שכיון שזרען בקרקע טהורין משום שלומדים זאת מהפסוק "אשר יזרע — טהור הוא".

זרעים שזרועין ועומדים בשעה שנטמאו, לא כל שכן שלא יטמאו?

וחזינן שאפשר לעשות קל וחומר מכך שאפשר לבטל דבר שכבר חל⁽⁴⁶⁾.

ומוכיחה מכך הגמרא על ספק דידן:

הרי הדין הוא שזרעים הזרועים בקרקע, אינם נטמאים כלל. ומכך שמדמה רבי אליעזר את דין הזרעים לדין הפרת נדרים, שמע מינה שרבי אליעזר סובר שלא חיילין הנדרים כלל לאחר שהופרו.

ומקשה הגמרא על דעת רבנן:

וכי רבנן לא דרשי קל וחומר כזה?

והא תניא: יכול ימכור אדם את בתו לאמה העבריה אף כשהיא נערה?

אמרת קל וחומר: אם מכורה כבר, יוצאה כאשר היא נעשית נערה.

מי שעדיין אינה מכורה — אינו דין שלא תימכר כאשר היא נערה?.

וחזינן, שאף רבנן מודים לכך שאפשר לעשות קל וחומר מכך שאפשר לבטל דבר שכבר חל.

עו-ב ומתריצין:

אין. בעלמא, דרשי רבנן קל וחומר זה.

46. ורבנן סוברים שאין להביא ראיה משם, כיון שאף זרעים שזרועים בשעה שנטמאו נכללים